

การพัฒนาแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

นางสาวอารีย์ บัญญัติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-822-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

31 ก.ค. 2546

±17946159

A DEVELOPMENT OF THE PEER ADJUSTMENT SCALE
FOR PRATHOM SUKSA ONE STUDENTS

Miss Aree Banyat

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Measurement and Evaluation

Department of Educational Research

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic year 1997

ISBN 974-638-822-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1

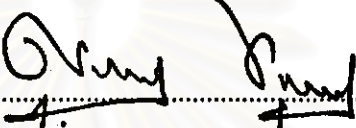
โดย นางสาวอารีย์ บัญญัติ

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์

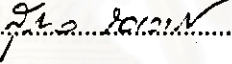
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์อวยพร เรืองตระกูล

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ศรีสุข

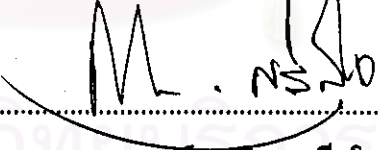
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นพ.ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

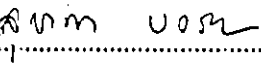
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช)

 อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อวยพร เรืองตระกูล)

 อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ศรีสุข)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

 กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุชาดา บวรกิตติวงศ์)

อารีย์ บัญญัติ : การพัฒนาแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ศึกษปีที่ 1 (A DEVELOPMENT OF THE PEER ADJUSTMENT SCALE FOR PRATHOM SUKSA ONE STUDENTS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.อวยพร เรืองตระกูล, อ.ที่ปรึกษาร่วม รศ.ดร.ศิเรก ศรีสุโข, 112 หน้า. ISBN 974-638-822-3.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา และตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง ความตรง และหาเกณฑ์ปกติของแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2540 ที่เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 1,394 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดประเภทกำหนดเป็นสถานการณ์รูปภาพ ประกอบด้วยข้อกระทง 20 ข้อ แต่ละข้อกระทงมี 3 ตัวเลือก ซึ่งแต่ละตัวเลือกบ่งชี้ถึงการปรับตัว 3 รูปแบบ คือ แบบก้าวร้าว แบบด้อยหนี และแบบประนีประนอม ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงด้วยวิธีการสอบซ้ำ ความตรงตามสภาพ และเกณฑ์ปกติ โดยใช้โปรแกรม SPSS

ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน มีค่าความเที่ยง ซึ่งหาด้วยวิธีการสอบซ้ำ มีค่าสัมประสิทธิ์คอนดิงเจนซี เท่ากับ 0.58 และความตรงตามสภาพ หากจากสหสัมพันธ์ระหว่างผลการวัดการปรับตัวกับเพื่อนจากแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อนทั้งฉบับ กับผลการตัดสินใจรูปแบบการปรับตัวของนักเรียนจากครูประจำชั้น มีค่าสัมประสิทธิ์คอนดิงเจนซี เท่ากับ 0.71

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา วิชาการศึกษา
สาขาวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษา
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

** C840610 : MAJOR EDUCATIONAL MEASUREMENT AND EVALUATION
KEY WORD: PEER ADJUSTMENT SCALE / AGGRESSIVE / WITHDRAWAL / COMPROMISE

AREE BANYAT : A DEVELOPMENT OF THE PEER ADJUSTMENT SCALE FOR PRATHOM SUKSA ONE STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. AUYPORN RUENGTRAKUL. THESIS CO-ADVISOR : ASSOC. PROF. DEREK SRISUKHO, Ph.D. 112 pp. ISBN 974-638-822-3.

The purposes of this research were to develop and investigate reliability, validity and norm of the peer adjustment scale for Prathom Suksa One students. The sample used in research was 1,394 Prathom Suksa One students in the academic year 1997 in the primary schools under the jurisdiction of the Primary Education Office, Bangkok Metropolis. The developed scale was the situation-picture type, with 20 items. Each item consisted of three choices representing three styles of adjustment pattern: aggressive, withdrawal and compromise. The data obtained were analyzed by the SPSS program to determine reliability, validity and norm of the tests. Contingency coefficient was employed to determine test-retest reliability and concurrent validity of the scale.

It was found that test-retest reliability of the peer adjustment scale computed by contingency coefficient was 0.58. Using judgement of the teachers as the criterion, the concurrent validity of the scale was 0.71.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... ศึกษาศาสตร์.....

สาขาวิชา..... การวัดและประเมินผลการศึกษา.....

ปีการศึกษา 2540.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง ของ ผศ.อวยพร เรืองตระกูล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร. ดิเรก ศรีสุขโข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ร่วม ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำ และให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัย ด้วยความห่วงใย และเอาใจใส่ อย่างดียิ่งมาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.สุวิมล ว่องวาณิช ที่ให้ความกรุณาให้ คำปรึกษาแนะนำแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ และให้ข้อคิดเห็นในการดำเนินงานวิจัยด้วยความ เอาใจใส่ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่าง ๆ

ขอขอบพระคุณ อาจารย์นิรมล โพธิ์ อาจารย์อวี๋ สังเนตร อาจารย์นฤมล เนื่องช้าง อาจารย์ลาวัลย์ ตรีเนตร อาจารย์สุมณฑา วงศ์สวัสดิ์ อาจารย์ภาวณา อนนตชัย อาจารย์เจลา ปานเจริญ และอาจารย์พรรณธิดา ฤกษ์สังเกต ที่ได้สละเวลาในการพิจารณาแนะนำ ปรับปรุง และแก้ไขแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณคณะครู-อาจารย์ และนักเรียนของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการให้ ความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี เจ้าหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่กรุณาให้ความสะดวกในการเดินทางส่งเอกสารถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ขอขอบคุณนางสาวยุพา เรืองสกุล ที่ให้การช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี และ ให้กำลังใจอยู่เสมอ

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ รวมทั้งน้อง ๆ ทุกคนที่ให้ความ ช่วยเหลือทั้งทางด้านกำลังใจ และกำลังใจ แก่ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา

อารีย์ บัญญัติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	7
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2. วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ตอนที่ 1 ความหมาย ทฤษฎี และแนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัว	
1.1 ความหมายของการปรับตัว.....	11
1.2 พัฒนาการทางสังคมของเด็ก และทฤษฎีเกี่ยวกับการปรับตัว.....	11
1.3 แนวคิดที่เกี่ยวกับการปรับตัว.....	21
ตอนที่ 2 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการวัดการปรับตัว.....	30
ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 การทดลองใช้ ครั้งที่ 1.....	69
ตอนที่ 2 การทดลองใช้ ครั้งที่ 2.....	70
ตอนที่ 3 การทดลองใช้ ครั้งที่ 3.....	73
ตอนที่ 4 การใช้จริงเพื่อหาคุณภาพ.....	76
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	92
อภิปรายผล.....	93
ข้อเสนอแนะ.....	98
รายการอ้างอิง.....	100
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก.....	106
ภาคผนวก ข.....	108
ภาคผนวก ค.....	110
ประวัติผู้วิจัย.....	112

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	44
จำนวนโรงเรียนและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2540	
จำแนกตามกลุ่มโรงเรียน.....	
2	45
จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาเครื่องมือ.....	
3	47
รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน	
การปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ ครั้งที่ 2.....	
4	47
รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน	
การปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ ครั้งที่ 3.....	
5	48
รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน	
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	
6	51
รูปแบบการปรับตัวและลักษณะพฤติกรรมการปรับตัวของนักเรียน.....	
7	53
รูปแบบและพฤติกรรมย่อยในการปรับตัวของนักเรียน	
จากการครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา.....	
8	54
ลำดับความสำคัญของพฤติกรรมและจำนวนสถานการณ์	
ในแต่ละพฤติกรรม.....	
9	59
ผลสรุปการพิจารณา สถานการณ์ข้อคำถาม 20 ข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	
10	60
ผลสรุปการพิจารณา สถานการณ์พฤติกรรมการปรับตัว	
ซึ่งเป็นตัวเลือก 20 ข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	
11	69
ระยะเวลาที่ทบทวนวัดเสร็จ.....	
12	71
ค่าไค-สแควร์ (χ^2) และค่าสัมประสิทธิ์คอนติงเจนซี (C)	
ของผลการเลือกพฤติกรรมการปรับตัวกับเพื่อนจากแบบวัดเป็นรายข้อ	
กับผลการวัดการปรับตัวกับเพื่อนจากแบบวัดการปรับตัวทั้งฉบับ.....	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13 ค่าไค-สแควร์ (χ^2) และค่าสัมประสิทธิ์คอนติเจนซี (C) ระหว่างผลการวัดการปรับตัวกับเพื่อนจากแบบวัด เป็นรายข้อ กับผลการตัดสินรูปแบบการปรับตัวของนักเรียนจาก ครูประจำชั้น.....	72
14 ค่าไค-สแควร์ (χ^2) และค่าสัมประสิทธิ์คอนติเจนซี (C) ของผลการเลือกพฤติกรรมการปรับตัวกับเพื่อนจากแบบวัดเป็นรายข้อ กับผลการวัดการปรับตัวจากแบบวัดทั้งฉบับ.....	74
15 ค่าไค-สแควร์ (χ^2) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คอนติเจนซี (C) ระหว่างผลการวัดการปรับตัวกับเพื่อนจากแบบวัด เป็นรายข้อ กับผลการตัดสินการปรับตัวของนักเรียนจาก ครูประจำชั้น.....	75
16 ค่าสถิติภาคบรรยายของแบบวัดการปรับตัวกับเพื่อน	76
17 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามรูปแบบการปรับตัวกับเพื่อน จากผลการวัดการปรับตัวของแบบวัดรายข้อ.....	81
18 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามรูปแบบการปรับตัว และจำแนกตามเพศ.....	82
19 ค่าไค-สแควร์ (χ^2) และค่าสัมประสิทธิ์คอนติเจนซี (C) ของผลการเลือกพฤติกรรมการปรับตัวกับเพื่อนจากแบบวัดเป็นรายข้อ กับผลการวัดการปรับตัวกับเพื่อนจากแบบวัดทั้งฉบับ.....	83
20 ค่าไค-สแควร์ (χ^2) และค่าสัมประสิทธิ์คอนติเจนซี (C) ระหว่าง ผลการวัดการปรับตัวกับเพื่อนจากแบบวัดเป็นรายข้อ กับผลการตัดสิน รูปแบบการปรับตัวของนักเรียนจากครูประจำชั้น.....	84

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 การแจกแจงความถี่ของการเลือกพฤติกรรมการปรับตัว แบบก้าวร้าว จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 910 คน	77
2 การแจกแจงความถี่ของการเลือกใช้พฤติกรรมการปรับตัว แบบถอยหนี จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 910 คน	78
3 การแจกแจงความถี่ของการเลือกใช้พฤติกรรมการปรับตัว แบบประนีประนอม จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 910 คน.....	79
4 การแจกแจงความถี่ของการเลือกใช้พฤติกรรมการปรับตัว แบบก้าวร้าว แบบถอยหนี และแบบประนีประนอม.....	80

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย